

C

CENTRUM STAD

EEN GOED
GESPREK
OVER LEVEN
IN EEN STAD.
DEZE WEEK:
BRUSSEL

Brussel is de perfecte stad om dronken te worden en echt van Jacques Brel te gaan houden, vindt regisseur GUST VAN DEN BERGHE. 'Ik moet dringend eens in Brussel filmen. Dit is puur theater, pure poppenkast.'
Door Katrien Steyaert, foto's Johan Jacobs

Op uw achttiende verhuisde u van Beernem naar Brussel. Waarom?

'Op die leeftijd laten sommige mensen heel snel hun dromen los en daar wilde ik van weglopen. Een stad heeft een groot potentieel, voor ontmoetingen, voor vrijheid. Tenminste, dat denk je. Ook dat is een soort illusie. Maar ik was hongerig. Ik wilde de wereld te lijf gaan, de trein nemen en ergens naartoe gaan. Zo probeer ik nu nog altijd naar de wereld te kijken, alsof je hem niet kent.'

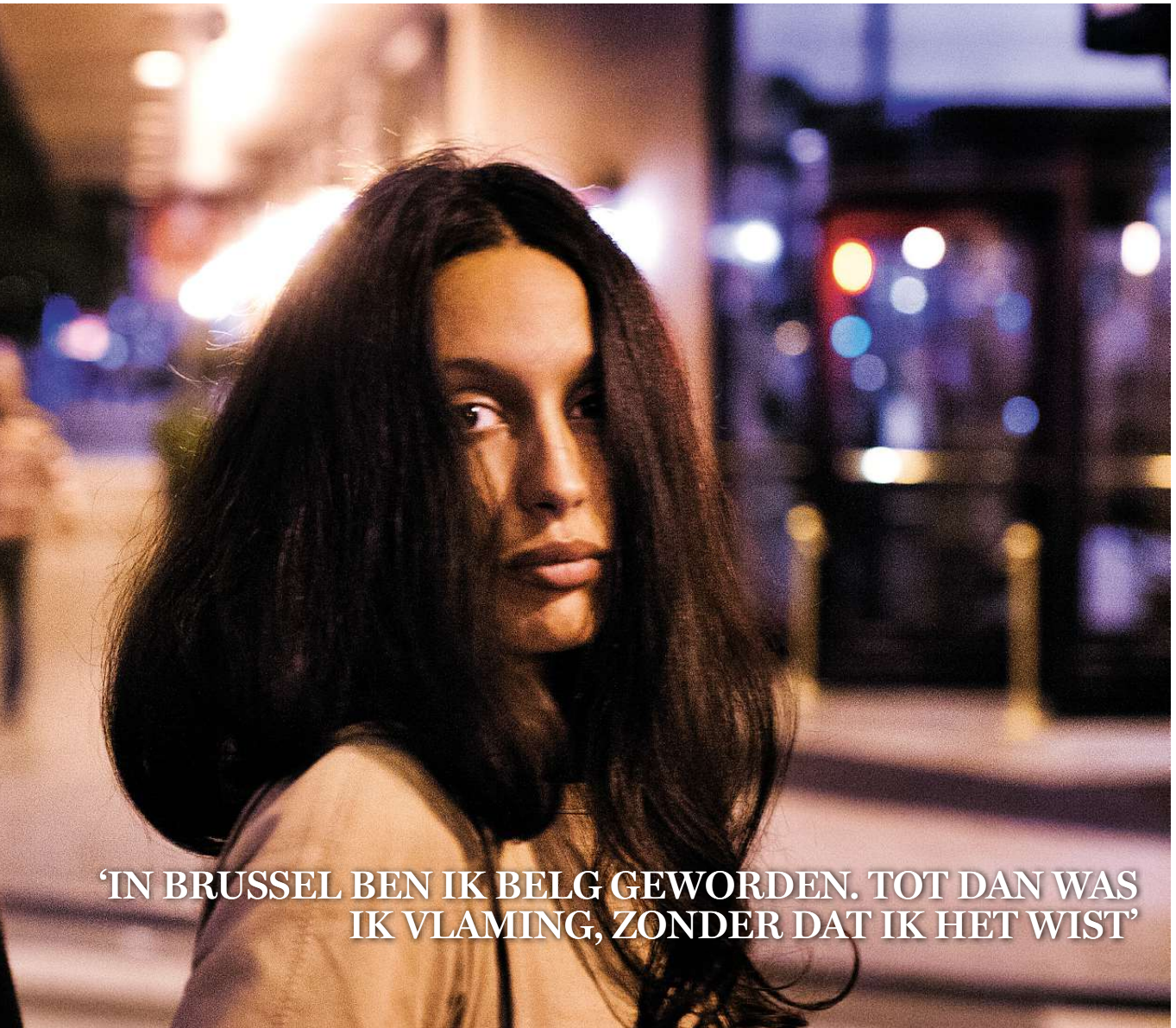
Mis je het platteland niet?

'Toch wel. Ik voel me niet compleet in een stad. Je verliest er voeling met de elementen en de seizoenen. Ik mis enorm de stilte van een veld of de luwte van een bos. Op het platteland kijken mensen ook meer naar dezelfde dingen: die ene boom, dat ene veld. Dan zie je ook meer veranderen. Je plooit je zintuigen op een andere manier open, dat vind ik een grote vorm van kunst.'

Had je een warme thuis op het platteland?

'Ja, maar dat mooie verhaal wilde ik

met de realiteit vergelijken. Om een wereldbeeld te vormen moet je in alles koteren, op zoek gaan naar het lelijke, het kapotte, het vieze. Daarom hou ik van Brussel: zijn schoonheid zit niet in aanschouwbaar pracht en praal, maar in een vreemde harmonie van stank, lawaai, eenvoud en antiek. Iedereen heeft gelijk als hij een slecht punt aanwijst, maar voor mij is het als een mank kindje dat ik graag zie. Als je van iemand kunt houden om zijn lelijke dingen, dan houd je echt van iemand.'

'IN BRUSSEL BEN IK BELG GEWORDEN. TOT DAN WAS IK VLAMING, ZONDER DAT IK HET WIST'

Was het een coup de foudre?

'Ik weet nog dat ik afstapte in Brussel-Noord en direct verliefd werd. Wat een schitterende plek! Het is zoals een gang tussen de voordeur en het salon van een huis: mensen vegen er hun voeten, hangen er hun jas, maar herinneren zich de ruimte nauwelijks als ze weer weg zijn. Ik vind zulke plekken net fascinerend, omdat er hele levens opgeslagen liggen.'

'Brussel is ook een eigen leven gaan leiden. Niets zo verschrikkelijk als steden die perfect georganiseerd zijn. Ik word daar zelfs bang van, bang dat ze ook mijn vleugels gaan knippen. In Kopenhagen heb ik drie dagen lopen sakkeren omdat ik verbolgen was over hoe ze al het zogenaamd slechte

in de Vrijstad stopten (*de hippiewijk Christiania, red.*) en het zogenaamd goede in de rest van de stad. Ik vind dat bijna fascistisch, alsof we kleuters zijn voor wie je alles kunt invullen. En als iets perfect is, wat is het doel dan nog?'

Dan liever de Brusselse chaos?

'Ik vind het geen chaos, maar harmonie. Een beetje zoals een oude fiets die niet meer perfect rijdt, maar wel goed zit. In Brussel zitten de dingen in hun element. Kijk maar naar de akoestiek. De stad klinkt niet per se mooi, maar de klanken zijn divers en fris. Als ik op mijn dak zit, komen de geluiden en stemmetjes uit de tuinen in de omgeving soms prachtig naar binnen. Het is al een goede geur: vluchtig, maar je wordt er gelukkig van.'

Het is dus een inspirerende plek?

'Tedere plek op aarde inspireert me, maar ik moet dringend eens in Brussel filmen. Het ceremoniële, absurde karakter fascineert me. Als iemand een toespraak wil geven of wil betogen, dan doen ze dat hier, met de rug naar de andere kant van het land. Geweldig! Het is puur theater, pure poppenkast. Ik zou er een klucht van maken, maar tegelijk tonen hoeveel liefde uitgaat van wat hier gebeurt. Nu krijgt een film over Brussel altijd een politieke lading, of moet hij de stad ophemelen. Ik vind dat jammer. Ik hoop dat ik daarvan kan loskomen, als ik hier ooit iets maak.'

Ben je hier politiek aan het denken gezet?

»

‘DE SCHOONHEID VAN BRUSSEL ZIT NIET IN PRACHT EN PRAAL, MAAR IN EEN VREEMDE HARMONIE VAN STANK, LAWAAI, EENVOUD EN ANTIEK’

‘Absoluut. Ik ben hier Belg geworden. Tot dan was ik Vlaming, zonder dat ik het wist. Hier heb ik een kleur toegevoegd aan mijn identiteit, aan mijn vlag. Hier zag ik voor het eerst dat België uit verschillende werkelijkheden bestaat die achter één vlag schuilen. Dat is een mooie uitdaging, iets heel filosofisch. Ik vind het hele splitsingsdebat daarom wat zinloos. Voor een muzikakkoord heb je drie noten nodig. Zo is het ook met België.’

Welke soundtrack past bij de stad?

‘Ik luister naar alle soorten muziek, maar ik ben hier pas echt van Jacques Brel gaan houden. Zijn melodieën hingen vast aan mijn vader en mijn jeugd, maar hier ben ik Brels teksten pas echt gaan begrijpen. Dat hing samen met de alcohol, met zat

worden in de oude tavernes en bars die hij bezingt. Ik vind die antieke cafés heel mooi, die antieke ziel. Vóór Brussel dronk ik niet. Ik lustte het niet en was intensief bezig met dans. Maar Brussel is een goede stad om te leren drinken. Ik word hier graag dronken, langzaam in het park of gewoon op café.’

Heb je hier memorabele avonden beleefd?

‘’s Nachts maak je hier sowieso veel mee. Ik word vaak aangesproken als ik in de buurt van het Noordstation rondwandelaar. Ik ben soms een beetje gemeen, dan leg ik de weg uit op voorwaarde dat ze me ergens afzetten. Op een keer zat ik in de auto met vier Fransen. Ze scheurden door het rode licht en één van hen bleek net vrij uit de gevangenis (*lacht*). Maar ik

heb hier ook ongelooflijk mooie mensen ontmoet. Ik heb veel vrienden, ze zijn mijn familie.’

En de liefde?

‘Goh, daar heb ik heel weinig woorden voor. In een stad vind ik het moeilijker om verliefd te worden, alsof het meer om verpakking draait, de oppervlakkigheid van jeugd en hipheid. Daardoor moet je meer etappes afleggen tot de mens. Maar als je daar geraakt, is het prachtig.’

Ga je hier blijven?

‘Dat weet ik niet. Ik voel me hier goed, maar vind overal ter wereld steden waar ik nog zou kunnen aarden. Thuis is voor mij geen plek, maar een geestestoestand. Mijn huis is mijn hoed en zolang ik eronder zit, is het goed.’

GUST VAN DEN BERGHE (27) IS DE REGISSEUR VAN DE BEKROONDE EN IN CANNES VERTOONDE FILM ‘EN WAAR DE STERRE BLEEF STILLE STAAN’ (2010) EN ‘BLUE BIRD’ (2011). HIJ WERKT NU AAN ‘LUCIFER’ EN REGISSEERT IN DECEMBER ‘KONINGIN VAN DE NACHT’ IN DE VLAAMSE OPERA.